

1.

– Ne mogu ništa da jemčim.

Doktor Piter Olbrajt je pazio da ne ispolji bilo kakvu slabost koja bi odudarala od ustaljene predstave o ponašanju pravog engleskog džentlmena. Možda bi pred zabrinutom mladom ženom na nekom drugom mestu, u Londonu, na primer, pokazao makar malo saosećanja, ali se u Najrobiju, u čijem su kolonijalnom vonju viktorijanski kodeksi još dobro uspevali, tako nešto od njega nije moglo očekivati.

– Oticanje vode iz posteljice dovodi do sušenja ploda. Mada takva pojava nije bez opasnosti za majku, ne bih vam savetovao nasilan prekid trudnoće, koja je, uostalom, u po-
odmaklom stadijumu.

Iz susedne sobe se čulo kako bolničarka odgovara na telefonske pozive, čak i škripa pera, kojim je u kalendar upisivala zakazane posete.

Vida je htela da zna kako je do toga došlo.

– Možda je povreda mehaničke prirode. Možda su posre-
di neki drugi razlozi. – Doktor Olbrajt se nije odmicao od uopštenih objašnjenja.

– Kakvi drugi razlozi?

– Najčešće visok krvni pritisak, hronično oboljenje bubre-
ga, dijabetes i kardiopatija.

Vida se preko volje nasmeja.

– Ličim li na nekoga ko pati od visokog pritiska?

Doktor Olbrajt se pretvarao da nije čuo pitanje. Vide, ipak, nije mogao lako da se otrese. Bar ne pre nego što odgovori kada je neophodna lekarska intervencija.

Preznajavajući se kao na ispitu, dr Olbrajt objasni kako se bolnica ne može izbeći kod krvarenja, koje se obično shvata kao znak oticanja plodove vode.

– Šta predlažete, da zadržim plod ili ne? – upita Vida, gledajući sagovornika pravo u oči.

Zaboravivši za trenutak na poslovičnu uzdržanost, doktor duboko uzdahnu, da bi, začuđen i sam sumnjom koju je proizveo, ponovo navukao masku ledene uljudnosti.

– Ma zašta se odlučili, moraćete sami da preuzmete odgovornost.

Nevolja je, nažalost, i bila u tome što nismo znali šta treba da činimo. Zbog čega bismo, uostalom, dolazili kod lekara ako bismo mogli sami sebi da pomognemo?

Dok sam mučio sebe nedoumicama, Vida je pokušavala da nađe najcelishodnije rešenje. Nju je, pre svega, interesovalo da li može da izdrži let do Beograda, imajući u vidu ne samo dužinu puta već i činjenicu da zbog odsustva direktne linije mora da menja avion.

Doktor Olbrajt reče da tako nešto ne bi savetovao. Po njegovom mišljenju, ne dolazi u obzir ni let do Evrope, ni let do Adis Abebe.

– Bolnice u Najrobiju su, uostalom, vrlo pristojne.

Prepoznavši uvređenost u doktorovom glasu, zaključismo da pripada onoj najgoroj vrsti – u isto vreme i sujetnoj i neodlučnoj. Ne, dr Olbrajt nije bio čovek na koga smo se mogli osloniti.

Vida, na sreću, nije gubila glavu kada bi stvari krenule naopako. Takvoj njenoj osobini smo, uostalom, jedino mogli da zahvalimo za spasenje starije ćerke.

Dogodilo se to nekako prvih dana po dolasku u Najrobi. Takoreći još se nismo ni skrasili u kući, kada je kćerka pala u krevet. Malo je reći da je imala visoku temperaturu.

Naprosto je gorela. Kako ništa nismo znali o Africi i o njenim bolestima, obratili smo se našem lekaru, koji je radio u Gradskoj bolnici kao pedijatar. Namerili smo se, na nesreću, na pogrešnu osobu, koja je, nemajući iskustvo sa tropskim bolestima, lečila devojčicu od nazeba umesto od malarije. Posle nekoliko dana, videvši da se stanje ne menja, Vida je već gotovo obamrlo dete uvila u vlažan čaršav i kao bez duše odjurila u najbližu bolnicu.

Već u hodniku nas je presrela starija lekarka. Samo što je bacila pogled na devojčicu, promrmljala je: malarija.

Laboratorijske analize su potvrdile da je bila u pravu.

– Šta ste čekali do sada – upitala je više začuđeno nego pre-korno.

Pravdali smo se nespretno, čudeći se kako je tako sigurna u dijagnozi.

– To je bar jednostavno – nasmeja se dobrodušno lekarka.

– U Africi se prvo posumnja na malariju. Tek potom dolaze na red druge bolesti.

– Vašu ćerku – objasni sada već sa ozbiljnim izrazom lica – delilo je od smrti samo nekoliko časova. Da ste još malo oklevali sa dolaskom u bolnicu, crvena krvna zrnca bi bila potpuno razorena. Malarija je, nažalost, bolest koja ne iščezava sama po sebi, a u ovoj fazi jedva i sa dvostrukom dozom lekova.

Primetivši da smo zabrinuti, potrudila se da nas ohrabri ističući kako, na sreću, danas postoje delotvorni lekovi. Devojčica će morati da ostane u bolnici desetak dana, ali će se sigurno izvući.

Govorila je blagim glasom, bez žurbe, kao da smo joj toga dana jedina briga. Čak je i za svog kolegu u Gradskoj bolnici nalazila opravdanje, primećujući kako u ovom slučaju malarija nije praćena klasičnim simptomima: groznicom i drhtavicom.

Prekinuvši nas u pola reči, nije dozvolila da joj previše zahvaljujemo.

– Umalo da zaboravim da se predstavim – ponovo se nasmješi, pružajući ruku – Elizabet Makormik.

Nije bilo teško da po prezimenu pogodimo kako je iz Škotske. Iz toga je, opet, prirodno proizišlo pitanje otkuda ona u Najrobiju.

Stara lekarka ne odgovori odmah. Pomislili smo najpre da nije čula pitanje, da bismo, osmotrivši je pažljivije, zaključili kako je sećanje na prošlost još uvek uzbuđuje.

– Kada sam bila vaših godina – glas joj se jedva primetno promenio – malarija se, i to ne uvek uspešno, lečila isključivo kininom. Ni za druge bolesti, uostalom, tada nije bilo spasonosnih lekova. Bili smo, uprkos tome, puni vere u napredak medicine i spremni da to dokazujemo i na kraju sveta. Samopouzdanje, nažalost, nije uvek dovoljno. Od deset lekara koji su se, zajedno sa mnom, ukrkali na brod u Portsmutu, kraj plovidbe, tri meseca kasnije u Mombasi, dočekalo je na nogama samo troje. Ne sasvim uspravni, doduše – prasnula je ponovo u smeh Škotlandanka.

Od takve se građe, dakle, stvarala imperija. Kako se samo doktorka Makormik razlikovala od svog nadmenog zemljaka koji nas je, umesto da pomogne, samo još više sluđivao!

Zbog toga smo se od doktora Olbrajta oprostili hladno, ne potrudivši se čak da ugovorimo naredno viđenje.

Zaključili smo, ipak, da bi bilo korisno da se – pre nego što išta odlučimo – sa nekim posavetujemo. Vida se tako seti profesora u Beogradu.

Pozvasko ga od kuće telefonom, čim smo se vratili iz bolnice. Bio je, naravno, iznenađen što ga zovemo čak iz Najrobija, ali nas je pažljivo saslušao. Pošto se prethodno raspitivao da li već imamo poroda i koliko je Vida stara, predložio je, posle malog oklevanja, da ona prekine trudnoću.

Profesor je objasnio da se na takav savet odlučio zbog Vidine mladosti, odnosno mogućnosti da, kad god to poželi, ima još dece. Imajući najviše to u vidu, on se protivio zadržavanju ploda koji bi, rekao je to sasvim otvoreno, zbog oštećene

košuljice mogla da snađe ista sudbina. U tom slučaju, stavio je do znanja, sa neotesanošću svojstvenom čak i dobronamernim lekarima, ne mogu se isključiti ni trajne posledice po novorođenče.

Mada nas nije štedeo, morali smo da priznamo da ništa od nas nije ni skrivao. Naslućujući da smo već načeti malodušnošću i kolebljivošću, nije nas takođe prepuštao besciljnom tumaranju od jednog do drugog lekara, niti je tražio, kao dr Olbrajt, da sami odlučujemo.

Vida je profesorovo mišljenje saslušala ćutke. Od pokušaja da je navedem na razgovor branila se odmahivanjem rukom, kao od dosadne i nasrtljive muve.

– Sutra putujemo u Adis Abebu – reče najzad glasom koji je zvučao isto tako bespogovorno kao glas sudije kada izriče presudu.

Obrazlažući svoju odluku, izjavi kako u tamošnjim bolnicama ima mnogo naših lekara i kako let do abisinske prestonice – ma šta govorio dr Olbrajt – ipak ne traje dugo.

Na primedbu kako je takav jedan doktor iz Najrobija umalo došao glave devojčici, Vida spremno odgovori da naši lekari možda ne znaju šta je to malarija, ali da porađaju žene – to svakako znaju.

Preostalo je, znači, još samo da se dogovorimo sa ambasadorom Hrebeljanovićem oko pojedinosti. Bio je veoma predusretljiv. Sutra će nas, obavestio nas je ljubazno, na aerodromu čekati konzul, i sve dok ne bude smeštena u bolnicu Vida će biti njegov gost u rezidenciji.

Za lekara, takođe, ne moramo da brinemo. On će se za to lično postarati.